

DIALOG PRIVIND GĂGĂUZIA

Identificarea soluțiilor comune pentru subiecte comune

Raportul UE privind progresele înregistrate de Moldova în contextul aderării la UE prezintă rezultatele procesului de dialog între Chișinău-Comrat

Pe data de 8 noiembrie 2023, Comisia Europeană a publicat Raportul cu privire la progresele procesului de aderare ale Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Raportul subliniază importanța mecanismului de consultări între Chișinău și Comrat, adoptat de către Parlament în decembrie 2022 și de către Adunarea Populară a Găgăuziei în 2023.

Parlamentul a revizuit două legi pentru facilitarea consultărilor reciproce dintre Parlament și Adunarea Populară a Găgăuziei în procesul de elaborare a legislației. De asemenea, Găgăuzia are posibilitatea de a se consulta cu autoritățile centrale pe diverse aspecte legate de proiectele de legi din cadrul autonomiei. Modificările au fost elaborate în cadrul Grupului de lucru parlamentar privind Găgăuzia cu sprijin tehnic din partea experților internaționali și naționali.

Această realizare este un rezultat al procesului de dialog dintre Chișinău și Comrat, facilitat de CMI - Fundația pentru pace Martti Ahtisaari cu sprijinul financiar din partea Suediei.

ÎN ACEASTĂ EDIȚIE

RAPORTUL UE PRIVIND PROGRESLE ÎNREGISTRATE DE MOLDOVA ÎN CONTEXUL ADERĂRII LA UE PREZINTĂ REZULTATELE PROCESULUI DE DIALOG ÎNTRE CHIȘINĂU-COMRAT

EXPERIENȚA AUTONOMIILOR DE 80 ȘI 100 DE ANI ÎMPĂRTĂȘITĂ CU REPREZENTANȚII PARLAMENTULUI ȘI AI ADUNĂRII POPULARE A GĂGĂUZIEI

REPREZENTANȚII SECRETARIATULUI ADUNĂRII POPULARE A GĂGĂUZIEI AU PARTICIPAT LA O STAGIERE ÎN CADRUL PARLAMENTULUI

PESTE 150 DE STUDENȚI DIN CHIȘINĂU ȘI COMRAT AU ÎNVĂȚAT DESPRE AUTONOMIILE EUROPENE ȘI PROCESUL DE DIALOG

CMI - FUNDAȚIA PENTRU PACE MARTTI AHTISAARI CĂUTĂ SĂ ÎNȚĂRIEȘTE MOȘTENIREA FONDATORULUI ACESTEIA LA NIVEL GLOBAL

NOUTĂȚI CU PRIVIRE LA GRUPUL DE LUCRU PARLAMENTAR PRIVIND GĂGĂUZIA

Experiența autonomiilor de 80 și 100 de ani împărtășită cu reprezentanții Parlamentului și ai Adunării Populare a Găgăuziei

În perioada 20-21 noiembrie 2023, în cadrul proiectului „Dialog privind Găgăuzia” au fost organizate două seminare cu genericul „Autonomiile teritoriale în practica comparativă a statelor europene” pentru membrii Grupului de lucru parlamentar privind Găgăuzia, precum și pentru alți actori interesați. Scopul seminarelor a fost consolidarea cunoștințelor reprezentanților Parlamentului și ai Adunării Populare a Găgăuziei cu privire la funcționarea autonomiilor europene.

Experții Elisabeth Alber din Italia și Susann Simolin din Finlanda au prezentat exemple concrete cu privire la autonomiile din Tirolul de Sud și Insulele Åland, prezentând principiile de bună guvernare, descentralizare, cooperare și mecanismele de soluționare a conflictelor aplicate în regiunile respective.

Reprezentanții secretariatului Adunării Populare a Găgăuziei au participat la o stagiere în cadrul Parlamentului

În perioada 2-6 octombrie 2023, reprezentanții Secretariatului Adunării Populare a Găgăuziei au participat la o stagiere în cadrul Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova.

În ambele cazuri experții au evidențiat importanța dialogului și a clarificării competențelor drept o precondiție pentru buna funcționare a autonomiilor.

Participanții au discutat inclusiv, despre poziția autonomiilor cu privire la Uniunea Europeană atât din punct de vedere al procesului de aderare cât și privind modul în care integrarea în UE a ajutat la consolidarea economiilor din cadrul autonomiilor și la bunăstarea generală a țărilor respective.

Participanții au subliniat importanța unor astfel de evenimente de consolidare a capacităților, prin care li se oferă oportunitatea de a învăța în baza unor modele internaționale și de a contextualiza cunoștințele dobândite prin aplicarea acestora în cadrul național.

Scopul stagerii a fost fortificarea competențelor și a cunoștințelor practice ale reprezentanților Adunării Populare precum și schimbul de experiență dintre angajații celor două instituții.

În cadrul stagerii, funcționarii publici s-au familiarizat cu modalitatea de organizare și funcționare a Secretariatului Parlamentului. De asemenea, funcționarii au înțeles mai bine modul de lucru a comisiilor parlamentare și a secretariatelor acestora. În programul stagerii au fost incluse și participări la ședințele plenare ale Parlamentului.

Activitatea de stagiere a fost, totodată, o oportunitate adițională de a consolida cooperarea reciprocă între instituții.

NOUTĂȚI CU PRIVIRE LA PROIECTUL „DIALOG PRIVIND GĂGĂUZIA”

Peste 150 de studenți din Chișinău și Comrat au învățat despre autonomiile europene și procesul de dialog

În perioada 20-21 noiembrie 2023, în cadrul Universității de Stat din Moldova și a Universității de Stat din Comrat au fost organizate lecții publice cu genericul „Aspecte comparative privind autonomiile: Tirolul de Sud și Insulele Åland”. Lecțiile publice au fost organizate în cadrul proiectului „Dialog privind Găgăuzia” cu suportul Suediei, cu participare atât a studenților cât și a profesorilor.

Experții, Elisabeth Alber, Eurach Research, și Susann Simolin, Institutul pentru Pace din Insulele Åland au prezentat dintr-o perspectivă comparată autonomiile din Italia și Finlanda. Ele au făcut o prezentare cu privire la istoria și funcționarea autonomiilor europene, divizarea competențelor și a împuternicirilor, precum și alte subiecte de interes. Sesiunile cu prezentările experților pot fi accesate pe canalul de YOUTUBE al proiectului „Gagauzia Dialogue”.

Studenții din cadrul universităților au beneficiat de oportunitatea de a comunica cu experții

internaționali pentru a obține răspunsuri la întrebări legate de autonomii.

Totodată, la 25 octombrie 2023, studenții de la Comrat au participat la o discuție publică pe tema „Grupul de lucru parlamentar privind Găgăuzia: realizări și perspective”. În cadrul discuției, reprezentanții CMI - Fundația pentru pace Martti Ahtisaari, Steve Young și Natalia Djandjgava au vorbit participanților despre platforma de dialog dintre Chișinău și Comrat, despre rezultatele obținute și rolul CMI în Republica Moldova precum și la nivel mondial.

Lecțiile publice au oferit o oportunitate de a împărtăși experiențele internaționale și de a contextualiza subiectele discutate la situația din Republica Moldova. Studenții au apreciat organizarea acestor lecții publice subliniind faptul că familiarizarea cu modelele internaționale cu privire la funcționarea autonomiilor reprezintă un exercițiu util de studiere a celor mai bune practici de consolidare a relațiilor dintre autoritățile centrale și cele ale autonomiilor.

NOUTĂȚI CU PRIVIRE LA PROIECTUL „DIALOG PRIVIND GĂGĂUZIA”

CMI - Fundația pentru pace Martti Ahtisaari continuă moștenirea fondatorului acesteia la nivel global

Fostul președinte al Finlandei, laureat al Premiului Nobel pentru pace, Martti Ahtisaari, a trecut în neființă la Helsinki pe data de 16 octombrie 2023.

Martti Ahtisaari a fost președinte al Republicii Finlandeze în perioada anilor 1994 - 2000. În anul 2000, Ahtisaari a fondat Inițiativa privind Gestionarea Crizelor (CMI), o organizație non-guvernamentală independentă, prin care să se continue moștenirea de soluționare pașnică a conflictelor. CMI este cunoscut în prezent ca CMI - Fundația pentru pace Martti Ahtisaari.

Martti Ahtisaari poate fi considerat drept unul din cei mai de succes mediatori pentru pace din toate timpurile. Timp de aproape patru decenii el a muncit din greu pentru prevenirea și soluționarea conflictelor din întreaga lume. Activitatea acestuia va rămâne parte a istoriei naționale a multor state.

Ahtisaari era condus de o viziune fermă că toate conflictele pot fi soluționate. Viziunea sa a fost una clară, el a înțeles că lucrurile majore pot avea un impact asupra lucrurilor mărunte, lucrurile mărunte fiind deseori cruciale. Toți cei care au muncit alături de Ahtisaari l-au cunoscut în calitate de un lider excelent care îi trata pe toți în mod egal și cu căldură.

CMI și politica externă a Finlandei subliniază importanța medierii pentru pace reprezintă o moștenire vie a lui Ahtisaari. CMI va continua eforturile de soluționare a conflictelor acolo unde acest lucru nu le reușește instituțiilor oficiale, implicând masiv societatea în întregime, în parteneriat cu organizațiile și liderii internaționali.

Martti Ahtisaari
1937 - 2023

CMI MARTTI AHTISAARI
PEACE FOUNDATION

Gagauzia Dialogue

CMI
MARTTI AHTISAARI
PEACE FOUNDATION

„Sprijinirea dialogului instituționalizat și durabil privind UTA Găgăuzia” sau „Dialog privind Găgăuzia” este un proiect ce implică reprezentanți ai Guvernului, legislatori, experți și alte părți interesate de la Chișinău, Comrat, și întreaga Moldova pentru identificarea soluțiilor pentru subiecte comune legate de autonomia Găgăuzia.

Proiectul este implementat de CMI-Fundația pentru pace Martti Ahtisaari cu finanțare din partea Suediei.

Informații de contact:
str. Columna 131, Chișinău, Moldova
CMI-Fundația pentru pace Martti Ahtisaari, Oficiul din Moldova
email: cmi.chisinau@cmi.fi; web: www.gagauzialogue.md

Prezentul buletin informativ a fost elaborat în cadrul proiectului „Sprijinirea unui dialog instituționalizat și sustenabil cu privire la autonomia Găgăuzia”, implementat de CMI - Fundația pentru pace Martti Ahtisaari cu finanțare din partea Suediei. Opiniile prezentate în cadrul buletinului informativ le aparțin autorilor și nu reflectă poziția CMI sau a Suediei.